

РЕШЕНИЕ

ПО ЦЪРКОВНО-НАКАЗАТЕЛНО ДЕЛО № 1 от 2010 г.

ЦЪРКОВНИЯТ СЪД на **БЪЛГАРСКАТА СТАРОСТИЛНА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА** в заседанието си, проведено на 12 март (27 февруари, ст. ст.) 2010 г. в гр. София, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Негово Преосвещенство Триадицкий епископ Фотий

ЧЛЕНОВЕ: Техни Благоговейства свещеник Константин Дженков и свещеник Николай Иванов

при секретар господин Константин Тодоров, разгледа докладваното от Негово Благоговейство свещеник Николай Иванов църковно-наказателно дело срещу свещеник Валентин Тодоров, служещ в катедралния храм „Успение Богородично“ — София.

Заседанието се проведе във връзка с Решение на Църковния съвет на Българската Старостилна Православна Църква (Решение № 3 от 12 март [27 февруари, ст. ст.] 2010 г.) случаят на свещеник Валентин Тодоров да се предаде на Църковния съд с мнение да бъде образувано църковно-наказателно дело срещу споменатия клирик. За да се произнесе, Църковният съд взе под внимание следното:

Заключението на проведеното от Църковния съвет на Българската Старостилна Православна Църква следствие, в което са проучени и систематизирани постъпили сведения за вероизповедни простъпки и църковно-канонически нарушения, отразени в писмено заявени гледища, в изказвания и в поведение на свещеник Валентин Тодоров, дава достатъчно основание и дори налага да бъде образувано производство по настоящото църковно-наказателно дело.

Събраните и проучени сведения могат да бъдат обобщени и групирани в следните параграфи:

1) Простъпки срещу вероизповедната позиция на Българската Старостилна Православна Църква.

1.1) Откъсване от каноническо общение с Българската Старостилна Православна Църква. По повод на постъпили сведения в Църковния съвет на Българската Старостилна Православна Църква за направени постъпки от страна на свещеник Валентин Тодоров за преминаване към друга юрисдикция, с която Българската Старостилна Православна Църква няма каноническо общение, на 26 февруари (13 февруари, ст. ст.) 2010 г. бе проведен разговор на членовете на Църковния съвет в пълен състав със свещеник Валентин Тодоров. Видно от съставения протокол, в този разговор свещеник Валентин Тодоров потвърди, че действително е изразявал такова намерение и е направил конкретни постъпки за

осъществяването му. От писмото на свещеник Валентин Тодоров до Църковния съвет от 3 март (18 февруари ст. ст.) 2010 г. стават известни някои обстоятелства около постъпките му за преминаване към официалната църква — Българската патриаршия: „ ... аз потърсих контакт с председателя на църквата ‘Св. Петка’ прот. Николай Николов, който ме насочи към викарийния епископ на Софийска митрополия, с който обсъдих възможността за преминаване в юрисдикцията на БПЦ, както и процедурни въпроси свързани с това. За начина на преминаване от една юрисдикция в друга, при условие че те не са в канонично общение, ЦС е добре запознат, че се изисква покаяно писмо.“ И досега свещеник Валентин Тодоров не е уведомил Църковния съвет за отказ от намерението си да премине към официалната църква — Българската патриаршия, и очевидно очаква положителния отговор на отсрещната страна. По силата на стореното от него свещеник Валентин Тодоров се отрича от вероизповедната и в частност от еклезиологичната позиция на Българската Старостилна Православна Църква. Този грях от вероизповеден характер надхвърля рамките на църковно-дисциплинарните и духовно-нравствените простъпки, които се визират в свещените канони, и предполага възможно най-строга санкция по отношение на неговия извършител. В по-тесен църковно-дисциплинарен аспект описаното деяние на свещеник Валентин Тодоров представлява нарушение на 39 Апостолско правило и 57 правило на Лаодикийския събор („презвитери да не правят нищо без знанието на епископа си“), и съвсем конкретно на 17 правило на VI Вселенски събор, като за извършителя на простъпката се предвижда наказание лишаване от духовен сан: „Понеже клирици от разни църкви, напущайки църквите си, за които са били ръкоположени, са преминали към други епископи и без волята на своя епископ са били назначени при други църкви, чрез което проявяват непокорство, затова постановяваме: ... Никой клирик, от каквато и степен и да е, да няма право без уволнително писмо от епископа си да бъде назначаван в друга църква. Който отсега занапред не спазва това и посрамя този, който е извършил над него ръкоположение, да бъде низвергнат...“

1.2) Опит за създаване на разкол. Наред с действията, описани по-горе, които го откъсват от общение във вярата с Българската Старостилна Православна Църква, свещеник Валентин Тодоров не престава да отправя обвинения към председателя на Църквата, Негово Преосвещенство епископ Фотий и подпомагащия го Църковен съвет, които разпространява сред клира и паството на нашата Църква чрез писма и в разговори, стремейки се да привлече на своя страна възможно по-голямо число съмишленици. Това той продължава да върши и след като му беше наложено запрещение да извършва каквото и да е свещенодействие и след като с писмо на Църковния съвет от 26 февруари (13 февруари, ст. ст.) 2010 г. беше уведомен, че е образувано църковно-следствено дело срещу него. Като пример в това отношение може да бъде посочено писмото му от 3 март (18 февруари, ст. ст.) 2010 г., разпратено до около четиридесет адресати, клирици и пасоми на Българската Старостилна Православна Църква. Очевидно е, че след като сам се е поставил извън веровото единство с църковното изпълнение и след като се противопостави открито и активно на църковната власт, свещеник Валентин Тодоров не разчита и не възнамерява да се върне към единство с Българс-

ката Старостилна Православна Църква. В този смисъл усилията му за привличане на последователи сред клира и паството могат да бъдат оценени единствено като действия, насочени към откъсването на възможно повече пасоми (а евентуално и свещенослужители) от Българската Старостилна Православна Църква и увличането им в създавания от него разкол. Нещо повече, в последното си писмо до Негово Преосвещенство епископ Фотий от 7 март (22 февруари, ст. ст.) 2010 г. свещеник Валентин Тодоров спекулативно и на изцяло формални основания се опитва да обоснове „необходимостта“ от урегулиране на каноническото положение на Българската Старостилна Православна Църква чрез присъединяването ѝ към „автокефална Църква“: „Единственият изход от тази ситуация, с която сега се сблъскваме, простете, ако Ви прозвучи дръзко, мисля, че е присъединяването на общността ни към автокефална Църква, което ще даде събор на епископи и ще се урегулира свойството съборност, както и ще могат да се изпълнят в пълнота Правилата на Светата Православна Църква.“ С други думи, свещеник Валентин Тодоров твърди, че за „да се изпълнят в пълнота Правилата на Светата Православна Църква“, Българската Старостилна Православна Църква трябва да последва неговия пример, т. е. да се откаже от верността си към Преданието и да се присъедини към т. нар. „световно православие“. Иначе казано: за да се изпълнят формални критерии за каноничност, трябва да се присъединим към отстъплението на официалното православие от Христовата истина. С това се отхвърля основополагащият принцип, че каноничността не означава административна подчиненост, а произтича преди всичко от изповядването на светата православна вяра в нейната пълнота и чистота, от живото пребъждане в автентичното Предание на Църквата и това е първото основание, което прави причастна една църковна общност към едната света, съборна и апостолска Църква. Църковната власт сама по себе си не е нито източник на каноничност, нито мерило за каноничност. Върховен критерий за истинност, за каноничност в Православието, е не властта, а самата истина. И никаква власт, никакъв авторитет не могат да направят черното бяло, да превърнат например ереста в Православие. Предназначението и функцията на йерархията е не да бъде източник и критерий на истината, а да охранява истината, да пази чисто и ненакърнено Преданието в цялата му пълнота. И ако йерархията (като събор от епископи) възприема или дори само мълчаливо търпи нещо противно на църковната истина, то неизбежно влиза в разяждащо противоречие със самата себе си, сама се поставя под осъждането на каноните, изразяващи тази истина.

Въз основа на казаното може да се заключи, че действията на свещеник Валентин Тодоров представляват не само опит за създаване на разкол в църковно-дисциплинарния смисъл на това понятие, а на такъв разкол, който е подплатен с неправилни и неправославни еклезиологични и, в крайна сметка, вероизповедни възгледи, допускащи църковно общение с йерархия, в чиято вероучителна, богослужебна и пастирска практика са налице открито неправославни елементи. Основният сред тях е еклезиологичната ерес на икуменизма, под влияние на която йерарси на официалното православие смятат за допустимо дори пълното църковно общение с отпаднали от единството на светата Христова Църква инославни общности, изповядващи еретически учения, осъдени от светите Вселенски и Поместни събори, както и от светоотеческия *consensus* на църковното

Предание. Следователно, по силата на своето присъединяване към официалната църква — Българската патриаршия, свещеник Валентин Тодоров и тези членове на Българската Старостилна Православна Църква, които биха го последвали, влизат в евхаристийно общение с епископи, които проповядват, споделят или толерират икуменизма като еклезиологична ерес. По силата на това свещеник Валентин Тодоров и последвалите го отпадат напълно от Българската Старостилна Православна Църква.

1.3) Отстояване и разпространяване на неправославни възгледи по конкретни вероучителни и пастирско-практически въпроси. След като на официалната електронна страница на Българската Старостилна Православна Църква бе публикуван текст под наслов „Насоки за предбрачна катехизация“, подписан от председателя на Църквата, Негово Преосвещенство епископ Фотий и от члена на Църковния съвет, свещеник д-р Николай Иванов, свещеник Валентин Тодоров открито оспори църковното учение, изложено в цитирания материал и изложи свои възгледи, отличаващи се от църковното Предание, както по отношение на тяхната светогледна основа, така и по отношение на пастирско-практическата им насоченост. На отправения му от името на Църковния съвет призив за покаяно преосмисляне на изразените от него възгледи, свещеник Валентин Тодоров отговори отначало с явна засегнатост, а впоследствие — с формално покаяно писмо, съдържанието на което отхвърли в последвало писмо, изпълнено с обвинения и поучения към епископа и членовете на Църковния съвет. На новия призив от страна на Църковния съвет последва ново покаяно писмо, в което свещеник Валентин Тодоров отново изрази едно пределно общо разграничаване от възгледите си, без да конкретизира в какво се изразява тяхното преосмисляне. При поредното напомняне от страна на Църковния съвет, че следва да изложи конкретно актуалните си възгледи, свещеник Валентин Тодоров реагира с текст под наслов „Съображения“, в който съвсем открито и в разгърнат вид изложи познатите вече свои становища, чужди на църковното учение и силно повлияни от мненията на съвременни, модернистично ориентирани богослови. В този материал, подписан от свещеник Валентин Тодоров, се развива тезата, че всъщност Църквата не ни е оставила ясно и определено учение за брака, за неговата цел и за интимните съпружески отношения, а част от светите отци взаимно си противоречат в учението по този въпрос. Тези от тях, на които се позовават авторите на „Насоки за предбрачна катехизация“, имат възгледи за брака, които са монашеско-аскетически по своя произход и които не могат да бъдат приети за православни по характер. Друга част от светите отци, на които свещеник Валентин Тодоров смята, че може да се позове в подкрепа на собствените си обновленски мнения, развиват, според него, възгледа за брака и съпружеското общение в брака, не просто като за благословен от Бога начин на живот, а като за нещо само по себе си свято и освещаващо, като за най-силна проява на възможната за човека любов. След известно време свещеник Валентин Тодоров изпрати ново покаяно писмо, в което, макар и отново в пределно общ вид, за пръв и единствен път изрази положително отношение към църковното учение за брака, отразено в „Насоките за предбрачна катехизация“ и се отрече от изложеното в своите „Съображения“, като същевременно призна, че авторството не принадлежи изцяло на самия него. И

тъкмо тогава, когато Църковният съвет беше обнадежден, че с това може би ще се положи макар и само началото на един оздравителен процес, постъпиха сведенията, че успоредно с принасянето на „покаяние“ свещеник Валентин Тодоров подготвя преминаването си към друга юрисдикция, с която Българската Старостилна Православна Църква не е в каноническо общение. При разкриването на този факт свещеник Валентин Тодоров вече напълно изостави декларираното от самия него „покаяние“ и поднови както противопоставянето си на църковната власт, така и неразкаяното отстояване на неправославните си възгледи, които вече започна да разпространява открито. Кулминация в това отношение беше разпращането на споменатото вече писмо, съдържащо уж отречените от свещеник Валентин Тодоров негови „Съображения“, на електронните адреси на около четиридесет клирици, монашествуващи и миряни от Българската Старостилна Православна Църква. В това писмо се съдържа и обяснение, че преминаването му към официалната църква — Българската патриаршия е по причини от вероизповеден характер: „По-долу в изложението ще изясня от какво съм искал да запазя себе си, семейството си, изповядващите се при мен, а и всеки който прецени, че повдигнатите проблеми го касаят в личен план като християнин.“ „По-долу“ е поместен именно текстът, озаглавен „Съображения“, от което става ясно, че свещеник Валентин Тодоров се стреми да „предпази“ колкото може повече души от „неправилното“ учение за брака, разпространявано с благословение на председателя на Българската Старостилна Православна Църква, и да ги приведе заедно със себе си в официалната църква — Българската патриаршия, която очевидно желае да представи като спасителната църковна ограда, където вярващите могат да се спасяват несмущавани от неправославни възгледи.

От изложено се вижда, че свещеник Валентин Тодоров не просто отхвърля вероизповедната позиция на Българската Старостилна Православна Църква, а с това — и заветите на нашите духовни отци и майки (между тях, на първо място, на светител Серафим [Соболев], с чието изповедничество дръзва да сравнява своето отпадане), но и обосновава „неканоничното“ положение на нашата Църква не само въз основа на „невъзможността“ за практическото прилагане на някои канонически норми, но и въз основа на „погрешното“ ѝ учение по конкретни верови, духовно-нравствени и пастирски въпроси. След всичко това той естествено стига до извода, че Българската Старостилна Православна Църква има нужда от урегулиране на каноническото си положение чрез вливане в апостасийното „световно (официално) православие“.

2) Църковно-дисциплинарни простъпки.

2.1) Прояви на некоректно и неуважително отношение към председателя на Българската Старостилна Православна Църква. Множеството писма на свещеник Валентин Тодоров, отправени до Негово Преосвещенство епископ Фотий през периода от 29 декември 2009 г. (н. ст.) до 8 март 2010 г. (н. ст.), изобилстват с неоснователни упреци към епископа, които могат да се групират в няколко направления. На първо място, това са обвинения в погрешност на възгледите на епископ Фотий по конкретни вероучителни и пастирски въпроси. Тези обвинения присъстват в скрита или явна форма в почти всички писма от посочения

период, с изключение само на т. нар. „покайни“ писма. На второ място, това са обвинения в злоупотреба от страна на епископа с доверието на свещеник Валентин Тодоров поради това, че е предоставил писмата му на Църковния съвет. Свещеник Валентин Тодоров настоява, че те са лична кореспонденция, макар и всички визирани случаи да се отнасяха до писма, отразяващи неговите възгледи по светогледни и пастирски въпроси, което именно беше предмет на отношенията му с Църковния съвет. Тук попадна, според категоризацията на свещеник Валентин Тодоров, дори и пространният текст със заглавие „Съображения“, изпратен на Негово Преосвещенство под наслов „Лично споделено“. Тъкмо този текст свещеник Валентин Тодоров разпрати на широк кръг клирици, монашествувачи и миряни, след като станаха известни постъпките му за приемане в друга юрисдикция. На трето място са обвиненията срещу епископа в нарушаване, по негова вина, на взаимоотношенията между него и свещеник Валентин Тодоров. Предстоятелят на Църквата беше обвиняван, че не е отговорил на поставени му въпроси, че не е дал прошка на свещеник Валентин Тодоров след нито едно от покаяните му писма, с което е нарушил правилата на Църквата, че, от своя страна, епископът не е поискал прошка от свещеник Валентин Тодоров за причинено на него самия и на съпругата му огорчение. Освен посочените обвинения към предстоятеля на Църквата, свещеник Валентин Тодоров си позволи в много случаи и недопустимо по своето неуважение и арогантност държане спрямо него като с равен по сан, а на моменти дори и като с низшестоящ. Той не се стесняваше да му отправя поучения по вероучителни и пастирски въпроси, включително с посочване на материали, с които е желателно епископът да се запознае — очевидно за да коригира вижданията си. Свещеник Валентин Тодоров многократно изрази недоволството си, включително и от това, че предстоятелят не се е посъветвал предварително с него, преди публикуването на „Насоки за предбрачна катехизация“. В самозабравянето си свещеник Валентин Тодоров най-сетне стигахме и до там, да изразява тревога за духовното състояние на епископа, който, според неговото виждане, мисли себе си за „безгрешен“, да го призовава да понесе немощите му по примера на самия него, който носи „посилно“ проявената от епископа немощ, както и да изтъква своя духовен ръст: „За 16 г. свещенослужение поне смятам, че по молитвите си към Бога да ме направи «струващ» Негов служител, с Неговата помощ достигнах определена духовна възраст и опит...“

Изложените прояви на свещеник Валентин Тодоров представляват нарушение на 55 Апостолско правило: „Клирик, който наскърби епископ, да се низвергне; понеже: началника на твоя народ да не злословиш.“

2.2) Пренебрежително отношение и незачитане на църковно-йерархичната власт в лицето на Църковния съвет и нарушения на църковната дисциплина. В светлината на по-горе казаното не буди удивление непрекъснато проявяваното от страна на свещеник Валентин Тодоров пренебрежително отношение и незачитане на църковно-йерархичната власт в лицето на Църковния съвет. На първо място това негово отношение се изявяваше в непрекъснатото игнориране на Църковния съвет като орган и в стремежа му да контактува непосредствено и единствено с епископа. Многократно, на отправени му от Църковния съвет писма, свещеник Валентин Тодоров отговаряше до Негово

Преосвещенство епископ Фотий, пред когото, освен това, настояваше да не предоставя писмата му на останалите членове на Църковния съвет под предлог, че са лична кореспонденция. Манипулативността на подобна аргументация става явна, като се има пред вид, че, както впоследствие се изясни, с някои от писмата му до епископ Фотий не само са били предварително запознати и други лица, но последните са взели и активно участие в съставянето им, според собственото признание на едно от тях на срещата между представители на Църковния съвет и духовни чедра на свещеник Валентин Тодоров, състояла се в катедралния храм „Успение Богородично“ на 4 март (19 февруари ст. ст.) 2010 г. Незачитането на църковната власт от страна на свещеник Валентин Тодоров се изрази и в несъобразяването му с призивите на Църковния съвет, след първите две негови „покаяни“ писма, да изложи в какво точно се състои преосмислянето на по-рано изразените от него неправилни светогледни и пастирски разбирания. Неподчинение на църковната власт свещеник Валентин Тодоров прояви и с двукратния си отказ да се яви пред Църковния съвет под различни, включително и напълно неприемливи предлози. Той се отзова едва на третата настоятелна покана за разговор, състоял се на 26 февруари (13 февруари ст. ст.) 2010 г., при който бяха установени направените от негова страна — тайно от църковната власт — постъпки за преминаване към официалната църква — Българската патриаршия. Дръзкото и неуважително отношение на свещеник Валентин Тодоров към църковната власт продължи да се проявява и след наложеното му запрещение да свещенодействува — той оспори основателността на наложената му дисциплинарна мярка, а също и компетентността на Църковния съд на Българската Старостилна Православна Църква в този му състав да го съди в качеството му на клирик; оспори също и възможността да му бъде налагано друго наказание, освен наложеното му вече запрещение. Освен това свещеник Валентин Тодоров изрази пълно пренебрежение към църковната власт, като накрая отказа категорично да сътрудничи на църковното следствие и не даде отговор на повторно поставените му от името на Църковния съвет въпроси — първо, какви мотиви за преминаване към юрисдикцията на официалната църква — Българската патриаршия е изтъкнал в разговора си с викарийния епископ на Софийска митрополия и, второ, дали е подавал писмена молба (споменатото от самия него покаяно писмо) за приемане в официалната църква — Българската патриаршия и ако да, то какво е съдържанието на тази молба, респективно, за какво е принесъл покаяние във въпросното покаяно писмо. За жалост вместо да отговори на тия въпроси, в две писма, адресирани не до Църковния съвет, а лично до епископ Фотий съответно от 4 и 7 март (19 и 22 февруари, ст. ст.) 2010 г., свещеник Валентин Тодоров продължи да отправя нови необосновани обвинения към Църковния съвет в „нарушаване съборния характер на Църквата“, в премълчаване на факти или тяхното избирателно представяне, в опити той самият да бъде пречупен психически (*sic!*); отново повдигна и предишни свои обвинения, отправени към епископа и Църковния съвет. Най-сетне неуважителното, пренебрежително отношение на свещеник Валентин Тодоров към църковната власт се прояви и в неподобаващи дисквалификации по адрес на членовете на Църковния съвет, съдържащи се в писмата му до епископ Фотий.

ВЪЗ ОСНОВА НА ИЗЛОЖЕНОТО И КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД, ЧЕ:

1) Свещеник Валентин Тодоров продължава да се намира в състояние на упорита неразкаяност за извършените от него тежки вероизповедни, църковно-дисциплинарни и нравствени простъпки.

2) Напълно недопустимо е — въпреки искреното съжаление за самия свещеник Валентин Тодоров — да се правят компромиси по въпроси и по отношение на простъпки, които засягат и увреждат чистотата на православната вероизповед и в частност еклезиологичната позиция на нашата Църква, нейното единство, православно църковно съзнание, православно светоглед и църковно-йерархичния ред

ЦЪРКОВНИЯТ СЪД НА БЪЛГАРСКАТА СТАРОСТИЛНА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА

РЕШИ:

Първо, считано от 14 март (1 март, ст. ст.) 2010 г., лишава свещеник Валентин Тодоров от духовен сан и, второ, отстранява Валентин Тодоров от пълнотата на църковно общение, т. е. от приобщаването му в качеството на мирянин със светите Тайнства на Христовата Църква до принасяне на покаяние за вероизповедните, духовно-нравствените и църковно-дисциплинарните простъпки, обусловили настоящото решение на Църковния съд.

Лишеният от сан се числи в реда на миряните, не извършва никакво свещенодействие и не носи външните отличия на свещенослужител; причастява се заедно с миряните, въвн от светия олтар.

Текстът на Решението следва да бъде предаден на бившия свещеник Валентин Тодоров, а също така за него да бъдат известени клирът, монашествувачите и паството от всички енории на Българската Старостилна Православна Църква.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Триадицкий епископ Фотий)

ЧЛЕНОВЕ:

1).

(Свещеник Константин Дженков)

2).

(Свещеник Николай Иванов)